

Qui farà de Suárez, el 26J?

SUÁREZ VA ASSEGURAR LA VIABILITAT DEL SEU PROJECTE REFORMISTA FENT CONCESSIONS IMPORTANTS AL CATALANISME. PABLO IGLESIAS SEGUEIX AVUI EL MATEIX CAMÍ PER CONSOLIDAR EL SEU PROJECTE.

“**L**a Generalidad de Cataluña es una institución secular, en la que el pueblo catalán ha visto el símbolo y el reconocimiento de su personalidad histórica, dentro de la unidad de España”. Aquest fragment és l’inici del Reial Decret-Llei 41/1977 del 29 de setembre del 1977. És, per tant, previ a la promulgació de la Constitució espanyola. La llei es refereix al “restabliment” (aquest és exactament el terme emprat) d’una institució anterior a la legislació vigent llavors, que encara era la franquista. Podria haver-se denominat “Mancomunitat”, o se li podria haver donat qualsevol altre nom que no fos el de Generalitat. També podria haver-se emprat un altre terme que no fos el de “restabliment”, però finalment va ser aquest. La llei no parla de “reconeixement” o d’“instauració”, sinó tot just de “restabliment”. S’assumeix, per tant, una continuïtat històrica que, per definició, només és possible amb el pressupòsit d’un subjecte polític de caràcter nacional representat per la Generalitat. Aquest subjecte polític s’ubica en el si de la unitat d’Espanya, però no per aquesta raó se li treu la condició de subjecte “amb personalitat jurídica”, com queda claríssimament estipulat a l’article segon del decret.

Quan Suárez precipita el retorn de Tarradellas l’any 1977, pren una decisió política arriscada però molt intel·ligent, que no deriva ni encaixa gaire harmònicament amb la legislació d’aquell moment, però que transforma la immensa majoria dels catalans en aliats del seu projecte. Suárez era una barreja equilibrada de pragmàtic i oportunista, però no un cínic. És molt probable que el text que hem citat al començament de l’article fos llegit pels militars que l’envoltaven –la majoria havien fet la guerra– com una provocació intolerable. Con-

FERRAN
SÁEZ MATEU

sensuar-ne el redactat, síl·laba per síl·laba, va ser segurament esgotador. Des de la perspectiva dels interessos a llarg termini de l’Estat espanyol, però, fou un èxit total (des de la perspectiva dels catalans, en canvi, no: els resultats estan a la vista). Sigui com sigui, Suárez va sargir com va poder l’etern *problema catalán*, ni que fos a còpia d’administrar dosis igualitàries de cafeïna per a tothom.

El proper 26 de juny, hi haurà algú que gosi assumir de nou aquest complicat paper? Algú voldrà fer de Suárez? Estic convençut que, en cas d’arribar al poder o de tenir una veritable capacitat d’influència, Pablo Iglesias ho intentarà. Quan parlo de “fer de Suárez” em refereixo a idear algun nyap per resoldre

el coi de *problema catalán*. És absolutament impensable que, en cas de poder-ho fer, Iglesias convoqui un referèndum a Catalunya amb tots els ets i uts (no hi ha cap impediment legal real: només cal convocar-lo a les circumscripcions de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona en comptes de la Comunitat Autònoma de Catalunya; sona ridícul, però és així). En canvi, sí que resulta probable que s’iniciï una temptativa purament retòrica de reforma constitucional –impossible de culminar sense grans majories– o algun tipus de legislació *ad hoc* relacionada amb el blindatge de les competències lingüístiques, la millora del finançament i, fins i tot, l’estipulació legal d’una bilateralitat mínima. Repeteixo, en tot cas, que tot això podria passar en circumstàncies que, segons el que diuen les enquestes, resulten quimèriques.

Iglesias pot actuar com ho va fer Suárez el 1977, per patriotisme, que és la paraula clau de campanya de Podemos. Per patriotisme –espanyol, evidentment– Suárez, Iglesias i qualsevol polític lúcid sap que la unitat d’Espanya passa, per molt paradoxal que això pugui sonar, per la completa relativització d’aquesta unitat. Això, Aznar o González no ho van entendre mai. Iglesias pertany a una generació diferent, a qui determinades paraules ja no generen convulsions i desmaï. Això no significa, però, que el seu projecte territorial sigui substancialment diferent del d’ells. Canvia el to, canvien les formes, canvien –i molt– els matisos, però ni ell ni ningú del seu partit concepció una Espanya separada de Catalunya. Iglesias constitueix l’enèsim intent de quadrar el cercle territorial espanyol. Sap –però no ho pot verbalitzar– que això és impossible, perquè els interessos dels uns i dels altres són contraposats.

Escriptor i professor a la URL